

Nr 528.

Av herrar **Hedlund** i Rådomb och **Andersson** i Hedensbyn, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 253, angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område m. m.*

I Kungl. Maj:ts kungörelse den 28 november 1941 angående pristillägg för mjölk m. m. stadgas i 6 §, att lantsmörbidrag utgår i den ordning och enligt de grunder, som livsmedelskommissionen bestämmer.

Med stöd av denna bestämmelse har kommissionen förordnat, att betalning för lantsmör skall utgå med ett visst grundpris vartill kommer ett pristillägg. Grundpriset är för gott lantsmör (klass I) 10 öre lägre, för mindre gott lantsmör (klass II) 20 öre lägre och för dåligt lantsmör (klass III) en krona lägre än riksnoteringsen å runmärkt smör. Pristillägget utgör 30 öre per kilogram smör, som produceras i Götaland och Svealand samt landskapet Gästrikland. För smör som produceras i riket i övrigt är tillägget 55 öre per kg smör.

Mejeri är skyldigt att självt eller genom ombud inköpa lantsmör till dessa priser; dock icke från producent av vilken skäligen kunnat påfordras att han lämnat den mjölk, varav smöret beretts, till mejeri.

Begränsningen i skyldigheten att inköpa lantsmör så att den avser endast sådan producent, av vilken skäligen icke kan fordras, att mjölken levereras till mejeri, är förvisso synnerligen välgrundad. Så snart förhållandena icke lägga hinder i vägen, bör givetvis mjölken tillföras mejerierna i stället för att i hemmen bearbetas till smör. Men på åtskilliga håll, särskilt i Norrland med dess långa avstånd, är det ofta icke möjligt att ordna mjölkleverans till mejeri. Eftersom det är av stor vikt, att även jordbrukare i sådan belägenhet i så stor utsträckning som möjligt bli delaktiga av det statliga jordbruksstödet förmåner, synes det angeläget att eftersträva, att priset å lantsmör blir sådant att den, som av omständigheterna är hänvisad att producera lantsmör, det oaktat för sin mjölk erhåller samma betalning som mejerileverantörerna. Den nu utgående betalningen för lantsmör är icke tillräcklig härför. Detta är förhållandet i synnerhet beträffande små producenter, som vid leverans till mejeri skulle vara berättigade till producenttillägg. Flertalet av dem, som nu avses skola komma i åtnjutande av lantsmörbidrag, är för övrigt säkerligen sådana mindre producenter.

Huruvida det är praktiskt genomförbart att basera betalningen för lantsmör på i huvudsak enahanda grunder som betalningen för mjölk vid exempelvis

närmaste mejeri och därvid söka tillföra smörleverantören även ett belopp som skulle motsvara producentbidraget, torde icke kunna avgöras utan mera ingående överväganden. Oavsett hur härmed förhåller sig, synas bestämmelserna om lantsmörpriset böra ändras i syfte att lämna en sådan betalning för lantsmöret att producenten av detsamma i möjligaste mån erhåller samma ekonomiska utbyte av sin mjölk som om han varit i tillfälle leverera den till mejeri.

I anslutning till ovanstående hemställas,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 253 måtte uttala att priset å lantsmör från sådan producent, av vilken icke skäligen kan påfordras att han lämnar sin mjölk till mejeri, skall sättas så att han i huvudsak erhåller samma ekonomiska utbyte av mjölken som vid leverans till mejeri.

Stockholm den 23 maj 1944.

G. Hedlund.

Lars E. Andersson
i Hedensbyn.